

KIRJALLINEN KYSYMYS 744/2013 vp

Potilasvahinkolautakunnan asioiden käsittelyajat

Eduskunnan puhemiehelle

Potilasvahinkolautakunnan tapausten käsittelyajat ovat kohtuuttoman pitkiä. Korvauksenhakijat joutuvat joissain tapauksissa odottamaan epäinhimillisen pitkiä aikoja, ennen kuin tapaukset saatetaan päätökseen.

Potilasvahinkolautakunta on itsenäinen potilasvahinkoasioita käsittelevä asiantuntijaelin, jonka tehtävänä on antaa ratkaisusuositus potilasvahinkoasiassa korvauksenhakijan, Potilasvakuutuskeskuksen tai terveyden- ja sairaanhoitoa harjoittavan pyynnöstä. Lautakunta voi antaa tuomioistuimen tai asianosaisen pyynnöstä lausunnon tuomioistuimessa käsiteltävänä olevassa korvausasiassa.

Potilasvahinkolautakunta on itsenäinen asiantuntijaelin, ja sen toimista voi kannella eduskunnan oikeusasiamiehelle.

Vuoden 2012 keskimääräinen tapausten käsittelyaika potilasvahinkolautakunnassa oli 174 päivää eli noin puoli vuotta. Koska tapaukset ovat hyvin erilaisia ja osassa tarvitaan lisäkyselyjä, käsittelyajat vaihtelevat suuresti. Vaihtelua ei ole tilastoitu.

Eduskunnan oikeusasiamiehen diaarin mukaan potilasvahinkolautakunnasta on neljän viime vuoden sisällä tehty yhteensä 40 kantelua: vuonna 2009 14 kantelua, vuonna 2010 9 kantelua, vuonna 2011 13 kantelua ja vuonna 2012 4 kantelua. Aiheittain niitä ei ole tilastoitu. Seit-

semän kappaletta tehdyistä kanteluista koskee kuitenkin potilasvahinkolautakunnan viivyttelyä asioiden käsittelyssä.

Eräässä tapauksessa asian käsittely potilasvahinkolautakunnassa oli kestänyt vuoden ja kahdeksan kuukautta. Lautakunnan selvityksen mukaan viivästys johtui siitä, että asia odotti perusselvitysvaiheen jälkeen esittelyvuoroaan noin 11 kuukautta. Tämä varsin pitkä aika johtui lautakunnan selvityksen mukaan esittelijöiden äitiyslomajärjestelyistä, käsiteltävinä olevien asioiden suuresta määrästä ja kyseessä olevan asian vaativuudesta. Tahallisuudesta viivyttelystä ei ole ollut kyse.

Käsittelyaika on kuitenkin aivan liian pitkä. potilasvahinkolautakunnan työn järjestelyyn liittyvät tekijät eivät saa johtaa käsiteltävinä olevien asioiden viivästymiseen.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Onko hallitus tietoinen epäinhimillisistä käsittelyajoista potilasvahinkolautakunnassa ja

mitä hallitus aikoo tehdä, jotta potilasvahinkolautakunnan menettely asioiden käsittelyssä nopeutuu?

Helsingissä 4 päivänä syyskuuta 2013

Aino-Kaisa Pekonen /vas

Versio 2.0

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimitanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Aino-Kaisa Pekosen /vas näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 744/2013 vp:

Onko hallitus tietoinen epäinhimillisistä käsittelyajoista potilasvahinkolautakunnassa ja

mitä hallitus aikoo tehdä, jotta potilasvahinkolautakunnan menettely asioiden käsittelyssä nopeutuu?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Potilasvahinkolautakunnan asettaa valtioneuvosto kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Potilasvahinkolautakunnan tehtävänä on antaa ratkaisusuositusta potilasvahinkojen korvaamisesta sille, joka vaatii tai jolta vaaditaan korvausta potilasvahingosta, sekä sille, jolla on oltava vakuutus tämän lain mukaisen vastuun varalta.

Potilasvahinkolautakuntaan saapui vuonna 2012 1 059 ratkaisusuosituspyyntöä. Lautakunnassa käsiteltyjen ja päätettyjen asioiden määrä on vaihdellut vuosien 2003—2012 välisenä aikana 1 100—1 400 ratkaisusuosituksen välillä. Vuonna 2012 ratkaisusuosituksella päätettyjen asioiden keskimääräinen käsittelyaika (ratkaisusuosituspyynnön saapumispäivän ja ratkaisusuosituksen postituspäivän välinen aika) oli hieman alle kuusi kuukautta, eli 174 päivää.

Kuten kysymyksessäkin todetaan, potilasvahinkolautakunnassa käsiteltävät ratkaisusuositus-asiat edellyttävät usein lisäselvityksen hankkimista. Tällaista lisäselvitystä ovat erityisesti lautakunnan käyttämien lääketieteellisten asiantuntijoiden lausunnot asiassa. Lisäksi potilasasiakirjat pyritään hankkimaan lautakunnan käyttöön mahdollisimman kattavasti, joten tästäkin aiheutuu jossain tapauksissa merkittävästi lisää käsittelyaikaa.

Potilasvahinkolautakunnan ratkaisusuositukset ovat lähtökohtaisesti erityistä lääketieteellistä ja juridista asiantuntemusta edellyttäviä, usein hyvin komplisoituja tapauksia, joiden valmistelu ja ratkaiseminen edellyttävät syvällistä perehtymistä tapauksiin.

Sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole käytävissään asiakirjoja tai muutakaan selvitystä tapauksesta, johon kansanedustaja Pekonen kysymyksessään viittaa, joten tähän yksittäiseen asiaan ei voi ottaa kantaa. Yhden vuoden ja kahdeksan kuukauden käsittelyaika on kuitenkin yleisesti ottaen ratkaisusuosituksen pyytäjän kannalta kohtuuttoman pitkä.

Sosiaali- ja terveysministeriö ei toimi potilasvahinkolautakunnan valvojana lautakunnan menettelytapoja koskevissa asioissa. Potilasvahinkolautakunnan menettelytapavalvontaviranomaisia ovat Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia ja Oikeuskanslerin virasto. Ratkaisusuosituksen pyytäjä voi tässä tapauksessa olla halutessaan yhteydessä näihin valvontaviranomaisiin.

Helsingissä 27 päivänä syyskuuta 2013

Sosiaali- ja terveysministeri Paula Risikko

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 744/2013 rd undertecknat av riksdagsledamot Aino-Kaisa Pekonen /vänt:

Är regeringen medveten om att patientskadenämnden har omänskliga behandlingstider och

vad ämnar regeringen göra för att se till att patientskadenämndens förfarande vid behandlingen av ärenden påskyndas?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Patientskadenämnden tillsätts av statsrådet för tre år i sänder. Patientskadenämndens uppgift är att ge rekommendationer om ersättning för patientskada till den som kräver eller avkrävs ersättning för patientskada samt till dem som ska ha försäkring för ansvar enligt patientskadelagen.

År 2012 inkom till patientskadenämnden 1 059 begäran om att den ska ge rekommendationer om hur ett fall ska avgöras. Antalet ärenden som har behandlats och avgjorts i patientskadenämnden har under tidsperioden 2003—2012 varierat mellan 1 100—1 400 rekommendationer. År 2012 uppgick behandlingstiden för ärenden som utmynnade i en rekommendation i genomsnitt till något under sex månader, d.v.s. 174 dagar (tidsperioden mellan den dag då begäran inkom och den dag då rekommendationen postades).

Såsom det även konstateras i spörsmålet förutsätter de ärenden som patientskadenämnden behandlar i syfte att ge en rekommendation ofta att man skaffar tilläggsutredningar. Till de tilläggsutredningar av detta slag vilka nämnden använder sig av hör framför allt medicinska experters utlåtanden om ett fall. Dessutom strävar man efter att i så omfattande utsträckning som möjligt skaffa fram journalhandlingar för att nämnden ska ha dem till sitt förfogande. Också det här leder till att behandlingstiden i vissa fall blir kännbart längre.

Patientskadenämndens rekommendationer om hur ett ärende ska avgöras förutsätter i regel särskilda medicinska och juridiska sakkunskaper och fallen är ofta ytterst komplicerade. Beredningen av dem förutsätter därför att man på ett ingående sätt sätter sig in i fallen.

Social- och hälsovårdsministeriet har inte tillgång till handlingar eller andra utredningar i det fall som riksdagsledamot Pekonen i sitt spörsmål hänvisar till och kan därför inte ta ställning till det här enskilda ärendet. Behandlingstiden på ett år och åtta månader är dock generellt sett en oskäligt lång tid med tanke på den som har sänt begäran.

Tillsynen över patientskadenämnden i ärenden som gäller nämndens förfaringssätt hör inte till social- och hälsovårdsministeriets uppgifter. Patientskadenämndens tillsynsmyndigheter i fråga om förfaringssätten är Riksdagens justitieombudsmans kansli och Justitiekanslersämbetet. Den som har begärt rekommendationen kan i det här fallet om denne så önskar kontakta de här tillsynsmyndigheterna.

Helsingfors den 27 september 2013

Social- och hälsovårdsminister Paula Risikko